

μία αποβάττειν αδύνατος άνευ τῆς ἄλλης, ὅτι ἡ μία εἶναι πόρισμα καὶ ὅτι ὁ τε ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ οφείλουσι νὰ ἐμφωρῶνται τῆς ἀληθείας ταύτης άνευ τῆς ὑποίας ἡ ἐνέργεια αὐτῶν, ἀντὶ νὰ εἶναι χρήσιμος, θ' ἀπέβαινε ἐπιζήμιος εἰς τὴν ἀνθρωπότητα.

Τὰ τῷ ἀνδρὶ ἀποκείμενον παικίλον ἔργον εἶναι χρήσιμον καὶ καρποφόρον μόνον ὅταν συντελεῖται ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἄλλου· τὸ ἔργον τοῦτο ἔσται ἄγονον ὅταν ἀποβλέπῃ εἰς τὴν αὔξειν τῶν ἡδονῶν τοῦ τελούντος αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν πρωτοπικῶν αὐτοῦ συμφερόντων. Συντελεστικὸν ἀποτέλεσμα τότε μόνον θὰ ὑπάρξῃ ὅταν αἱ προσπάθειαι τοῦ ἀνδρός τείνωσιν εἰς ἐλάττωσιν τῶν ἀνθρωπίνων δυστυχιῶν, τῶν συνεπειῶν τῆς ἀνάγκης, τῆς ἀγνοίας καὶ ἐλάττωματικῆς κοινωνικῆς ὀργανώσεως.

Ταῦτὸ δύναται νὰ λεγθῆ καὶ περὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς γυναικός· ἡ κῆσις, ὁ θηλασμός καὶ ἡ ἀνατροφή τῶν τέκνων τότε μόνον ἔσονται ὠφέλιμα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὅταν δὲν συντελώσιν εἰς τὴν παραγωγὴν τέκνων χάριν ἀτομικῆς αὐτῆς ἱκανοποιήσεως καὶ ὅταν τὰ τέκνα ταῦτα παρακτενιάζωνται ὡς μέλη ὑπηρετικὰ τῆς κοινωνίας ἐν τῷ μέλλοντι, ὡς ἄνθρωποι μεριμνῶντες περὶ τῆς εὐημερίας τοῦ ἄλλου, γενναῖοφρονες, χρήσιμοι τοῖς ὁμοίοις.

Ἡ κατ' ἰδέαν γυνὴ εἶναι κατ' ἐμὴν γνώμην, ἐκεῖνη ἣτις, ἀφομοιούμενη πρὸς τὴν εὐγενεστέραν ἰδέαν τῆς ἠθικῆς τῆς ἐποχῆς, ἐν ἡ ζῆ, ἐπιδίδεται καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὴν πρόπουσαν αὐτῇ ἀποστολήν, εἰς τὸ παράγειν δηλονότι, θηλάζειν καὶ ἀνατρέφειν τὸν μέγιστον δυνατὸν ἀριθμὸν τέκνων, ἱκανῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς ἀνθρωπότητος, ἀναλόγως τῆς ἰδέας, ἣν ἐσχημάτισε περὶ τῆς χρησιμότητος τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν. Πρὸς ἀκριβῆ δὲ ἀντίληψιν τῆς εὐγενεστέρως ἰδέας δὲν ἔχει ἀνάγκην ἡ γυνὴ νὰ ἐπιδοθῆ εἰς ὑψηλὰς σπουδὰς· ἀρκεῖ αὐτῇ ν' ἀναγνώσῃ τὸ εὐαγγέλιον, νὰ μὴ κλείῃ τοὺς ὀφθαλμούς, νὰ μὴ βύβῃ τὰ ὄψα καὶ ἰδέα νὰ ἐπιτρέπῃ τῇ καρδίᾳ τὴν ἔκφρασιν τῶν αἰσθημάτων αὐτῆς.

Ἄλλ' αἱ στερούμεναι τέκνων, αἱ ἄγαμοι, ἡ αἱ χηρεύουσαι· Ἡ εἰς ἐρωτησῆ τι· ἴτως, τί θὰ πράξωσιν αὗται; Αὗται θὰ πράξωσι καλύτερα νὰ μετασφωσὶ τῶν παικίλων τοῦ ἀνδρός ἐνασχολήσεων. Ἐν τούτοις ἀδύνατον νὰ μὴ ἐκφράσῃ τις λύπην ἐπὶ τῷ ὅτι παράγων τόσον πολυτιμὸς, ὅσον ἡ γυνὴ ἀπόλεσε τὸ μέσον τοῦ ἐπιτελεῖσαι τὴν μεγάλην ἀποστολήν δι' ἣν προώριστα. Τοσοῦτον δ' ἀξιολόγητον εἶναι τοῦτο ὅσον πᾶσα γυνὴ, μήτῃς πρότερον γενομένη, κέκτηται τὸν χρόνον, ἐν ἡ περιπτώσει δὲν στερεῖται δυνάμεως, τοῦ νὰ βοηθήσῃ τὸν ἄνδρα ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ. Ἡ συμβολὴ αὐτῆ τῆς γυναικός εἶναι πολυτιμωτάτη· τὸ καθορᾶν ὅμως νεκρὰν γυναικὰ ἐπιδεκτικὴν μητρότητος νὰ ἐνασχολῆται ἐν ἀνδρικῷ ἔργῳ, τοῦτο εἶναι πάντοτε λυπηρὸν καὶ ὁμοιάζει πρὸς τὴν διὰ λιθορρίων χάριν μετατροπῆς εἰς τόπον περιπάτου συγκαλύψιν ἐδάρος παραγωγικοῦ καὶ γονίμου. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ παρομοίωσις δὲν ἐκφράζει ἐπαρκῶς τὴν γινομένην ζημίαν, διότι τὸ ἔδαρος ἐκεῖνο ἴδύναται ἐπὶ τέλος νὰ παραγάγῃ αἶτον, ἐνῶ ἡ γυνὴ δύναται νὰ δώσῃ τὴν γέννησιν εἰς ὃν ἀνεκτίμητον· εἰς ἀνθρωπίνην ὑπαρξίν!

Ὁδεῶν δέ, τὸ ὕστατον ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ἐκάνονισε τὴν κίνησιν τῶν ἀστέρων, ἤναψεν ἔτι ἡλίου τινάς, ἐπανεφέρε εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν δύο ἢ τρεῖς κόσμους ἀποπλανηθέντας, κατῆλθε εἰς τὰς κατωτέρας χώρας καὶ ἀφίκετο τυχαίως πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ Ἄδου.

Ἔτεινε τὸ οὖς πρὸς στιγμὴν καὶ ἤκουσε τὰς οἰμωγὰς καὶ κραυγὰς, αἵτινες ἐξήρχοντο τοῦ βάθους τῆς ἀβύσσου, μελαγχολῶν καὶ ἀσγάλλων ὅτι ἔπλασε τοὺς ἀνθρώπους μάλιστα οὕτω νὰ κολάζωνται. Ταῦτα δ' ἀναλογιζόμενος, ἐντυγχάνει τῷ Σατανᾷ, τῷ κακῷ πνεύματι, ὠθοῦντι πρὸς τὸν Ἄδην σύνταγμα κολασμένων.

Ἔξήτασεν αὐτὸ κατὰ τὴν διάθασιν.

Οἱ πρῶτοι ἔβαινον ἔχοντες τὴν κεφαλὴν κεκυφύαν, τὸ βλέμμα ὑποῦλον καὶ λοζόν, τὸ ὕφος δουλοπρεπές, ταπεινὸν καὶ βλακῶδες ἅμα. Μετ' αὐτοὺς ἤρχοντο ἄνδρες τινὲς σκεπτικοί, ἤρεμα βαδίζοντες καὶ ἀτενῶς προσηλθόντες τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ Θεοῦ καὶ οὐδέποτε κύπτοντες [τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἀνέστειλε τὴν συνοδίαν καὶ δεικνύων τοὺς πρῶτους ἠρώτησε.

Τίνες εἰσὶν οὗτοι;

Ὁ Σατανᾶς ἀπήντησεν.

Ἄνθρωποι πληροῦντες τοὺς ὕμετέρους ναοὺς καὶ προσευχόμενοι ἀπὸ πρωίας μέχρι ἑσπέρας, ἀλλ' ἡ προσευχὴ αὐτῶν ἐξέρχεται μόνον τῶν χειλέων, διότι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν βασιλεύει ἡ ὑποκρισία. Κηρύττουσι τὴν ἀρετὴν καὶ πράττουσι τὸ κακόν· ὁμιλοῦσι περὶ ἀγάπης καὶ ἀληθείας καὶ τρέφουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ τὸ μῖσος καὶ τὸ ψεῦδος· ὑποκριταὶ καὶ ψευδευλαβεῖς.

Λάβε αὐτοὺς, διέταξεν ὁ δίκαιος Θεός.

Ἔῖτα στρεφόμενος πρὸς τοὺς τελευταίους·

Καὶ οὗτοι;

Γενεὰ ἄλλου εἶδους, εἶπεν ὁ Διάβολος, ὀλίγον ἐστενογορημένος· ἄνθρωποι θέλοντες τὰ πάντα νὰ γνωρίζωσι, τὰ πάντα νὰ ἐννοῶσι, τὰ πάντα νὰ ἐξηγῶσιν· ἄνθρωποι άνευ πίστεως, αἵτινες οὐδὲν θέλουσι, νὰ πιστεύσωσιν ἢ ὅτι ἐννοῶσι, ἀμφιβάλλουσι δὲ περὶ πάντων τῶν ἄλλων.

Ἐἶνε εἰλικρινεῖς· ὑπέλαθεν ὁ Θεός.

Μάλιστα ἀπήντησεν ὁ Πειρασμός.

Τότε διατὶ συνέλαθε αὐτοὺς· Ἐὰν μὴδὲν ἕτερον διέπραξαν σφάλμα παρὰ νὰ χρησιμοποίησωσι τὴν ἰσὺν ἐκεῖνην, ἣν ἐγὼ αὐτὸς ἔθηκα ἐν αὐτοῖς, τὴν μάλλον εὐγενῆ ἄλλως τε, τὴν μείζονα ἐκπόρευσιν τῆς θεότητός μου, ὅπερ καλοῦσι Λόγον, εἰάν ἐρευνῶσιν ὅπως κάλλιον γνωρίσωσι, μελετώσιν ὅπως κάλλιον ἐννοῶσιν, εἰάν μὴ ἀμφιβάλλωσιν ἢ ἐκ σωφροσύνης, εἰάν ἀποφαίνωνται άνευ ὑπερηφανίας ἢ ἀρνῶνται ἔτι ἐξ ἀγαθῆς προαιρέσεως, ἐν τίνι δικαίωματι ἀπάγεις αὐτοὺς; Οὗτοι μοὶ ἀνήκουσιν, ἐλευθέρωσον αὐτοὺς.

L. BRETHOUS—LAFARGUE.

Ο ΘΕΟΣ.

ΜΥΘΟΣ ΕΥΣΕΒΕΜΕ*.

Ἡμέραν τινὰ, κατὰ τοὺς πρῶτους χρόνους τοῦ κόσμου, ὁ νέος δημιουργὸς ἐγκατέλειπε τὸν Παράδεισον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει ἐν τῇ εὐρείᾳ αὐτοῦ αυτοκρατορίᾳ.

—Ὁλο (*). Ὁ εὐφρῆς μυθολόγος σκοπὸν βεβαίως ἔθετο καὶ ἐπιμύθιον τὸν καυτηριασμὸν τῶν ὑποκριτῶν καὶ τῶν ψευδευλαβῶν, οὗς καὶ ὁ Μολιέρος διὰ τοῦ Ταρτούρου ἐπάταξεν· ἐφ' ᾧ καὶ παρίστησι τὸν Θεὸν τοὺς πάντας συγχωροῦντα πλὴν αὐτῶν. Καίπερ δὲ ὁ Θεὸς μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ πολυεὐσπλαγχνὸς τὴν ἀπιστίαν οὐδέποτε συγχωρεῖ. Σ. Σ.

ΤΡΙΑ ΑΝΘΗ.

Φαιδρά, γλυκερά ἢ αἴγνη
ἀπέπνεε μύρα, κ' ἡ γῆ
εἰς ὄροσον ἐλούετο θάλλουσα·
ὑπὸ τὰ πτερά τοῦ ζεφύρου
ἢ κόμ' ἢ πυκνῆ τῆς αἰγείου
ἀβρῶς ἐκυμάτιζε πάλλουσα.
Ἐπὶ τῆς πρασίνης ἀκτῆς
τοὺς πόδας ἀγρίου ναρκισσοῦ
ἠδιδάξετο κύμα σαπφειῶν
καὶ τοῦ λυκαυγοῦς ἢ ἀκτίς
λεπτῆ τὸ ἐκρύσσου.